

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 5

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ АНСАМБЛЕВОГО НАВЧАННЯ.

Мета: використовуючи спеціалізовані бібліотеки та мову програмування Python дослідити методи ансамблів у машинному навчанні.

Хід роботи

Завдання 2.1. Створення класифікаторів на основі випадкових та гранично випадкових лісів.

Лістинг програми:

```
import argparse
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.metrics import classification_report
from sklearn.model_selection import train_test_split
from sklearn.ensemble import RandomForestClassifier, ExtraTreesClassifier
from matplotlib.colors import ListedColormap

# Argument parser
def build_arg_parser():
    parser = argparse.ArgumentParser(description='Classify data using \
        Ensemble Learning techniques')
    parser.add_argument('--classifier-type', dest='classifier_type',
                        required=True, choices=['rf', 'erf'], help="Type of classifier \
                        to use; can be either 'rf' or 'erf'")
    return parser

def visualize_classifier(classifier, X, y, title):
    # Визначення меж сітки
    x_min, x_max = X[:, 0].min() - 1, X[:, 0].max() + 1
    y_min, y_max = X[:, 1].min() - 1, X[:, 1].max() + 1
    xx, yy = np.meshgrid(np.arange(x_min, x_max, 0.01),
                        np.arange(y_min, y_max, 0.01))

    # Прогноз для кожної точки сітки
    Z = classifier.predict(np.c_[xx.ravel(), yy.ravel()])
    Z = Z.reshape(xx.shape)

    # Побудова графіка
    plt.contourf(xx, yy, Z, alpha=0.3, cmap=ListedColormap(['#FFAAAA', '#AAFFAA',
        '#AAAAFF']))
    plt.scatter(X[:, 0], X[:, 1], c=y, s=75, edgecolor='k',
        cmap=ListedColormap(['#FF0000', '#00FF00', '#0000FF']))
    plt.title(title)
    plt.show()

if __name__ == '__main__':
    # Parse the input arguments
```

					ДУ «Житомирська політехніка».24.122.06.000 – Лр5			
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	Звіт з лабораторної роботи	Лім.	Арк.	Аркушів
Розроб.		Кайданович Б.Р.					1	
Перевір.		Маєвський О.В.				ФІКТ Гр. КН-21-1[1]		
Керівник								
Н. контр.								
Зав. каф.								

```

args = build_arg_parser().parse_args()
classifier_type = args.classifier_type

# Load input data
input_file = 'data_random_forests.txt'
data = np.loadtxt(input_file, delimiter=',')
X, y = data[:, :-1], data[:, -1]

# Separate input data into three classes based on labels
class_0 = np.array(X[y==0])
class_1 = np.array(X[y==1])
class_2 = np.array(X[y==2])

# Visualize input data
plt.figure()
plt.scatter(class_0[:, 0], class_0[:, 1], s=75, facecolors='white',
            edgecolors='black', linewidth=1, marker='s')
plt.scatter(class_1[:, 0], class_1[:, 1], s=75, facecolors='white',
            edgecolors='black', linewidth=1, marker='o')
plt.scatter(class_2[:, 0], class_2[:, 1], s=75, facecolors='white',
            edgecolors='black', linewidth=1, marker='^')
plt.title('Input data')

# Split data into training and testing datasets
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(
    X, y, test_size=0.25, random_state=5)

# Ensemble Learning classifier
params = {'n_estimators': 100, 'max_depth': 4, 'random_state': 0}
if classifier_type == 'rf':
    classifier = RandomForestClassifier(**params)
else:
    classifier = ExtraTreesClassifier(**params)

classifier.fit(X_train, y_train)
visualize_classifier(classifier, X_train, y_train, 'Training dataset')

y_test_pred = classifier.predict(X_test)
visualize_classifier(classifier, X_test, y_test, 'Test dataset')

# Evaluate classifier performance
class_names = ['Class-0', 'Class-1', 'Class-2']
print("\n" + "#" * 40)
print("\nClassifier performance on training dataset\n")
print(classification_report(y_train, classifier.predict(X_train),
target_names=class_names))
print("#" * 40 + "\n")

print("#" * 40)
print("\nClassifier performance on test dataset\n")
print(classification_report(y_test, y_test_pred, target_names=class_names))
print("#" * 40 + "\n")

# Compute confidence
test_datapoints = np.array([[5, 5], [3, 6], [6, 4], [7, 2], [4, 4], [5, 2]])

print("\nConfidence measure:")
for datapoint in test_datapoints:
    probabilities = classifier.predict_proba([datapoint])[0]
    predicted_class = 'Class-' + str(np.argmax(probabilities))
    print('\nDatapoint:', datapoint)
    print('Predicted class:', predicted_class)

```

					ДУ «Житомирська політехніка».24.122.06.000 – Лр5	Арк.
		Маєвський О.В.				2
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

```
# Visualize the datapoints
visualize_classifier(classifier, test_datapoints, [0]*len(test_datapoints),
                    'Test datapoints')

plt.show()
```

Виконання програми:

--classifier-type rf

```
"D:\Vniber\4 - Курс\1 - Семестр\Системи штучного інтелекту\Lab05\Lab05Code\.venv\Scripts\python.exe" "D:\Vniber\4 - Курс\1 - Семестр\Системи штучного інтелекту\Lab05\Lab05Code\.venv\random_forests.py" --classifier-type rf

#####

Classifier performance on training dataset

      precision    recall  f1-score   support

   Class-0       0.91      0.86      0.88        221
   Class-1       0.84      0.87      0.86        230
   Class-2       0.86      0.87      0.86        224

 accuracy          0.87
  macro avg       0.87      0.87      0.87        675
 weighted avg     0.87      0.87      0.87        675

#####

Classifier performance on test dataset

      precision    recall  f1-score   support

   Class-0       0.92      0.85      0.88         79
   Class-1       0.86      0.84      0.85         70
   Class-2       0.84      0.92      0.88         76

 accuracy          0.87
  macro avg       0.87      0.87      0.87        225
 weighted avg     0.87      0.87      0.87        225

#####
```

Confidence measure:

Datapoint: [5 5]

Predicted class: Class-0

Datapoint: [3 6]

Predicted class: Class-0

Datapoint: [6 4]

Predicted class: Class-1

Datapoint: [7 2]

Predicted class: Class-1

Datapoint: [4 4]

Predicted class: Class-2

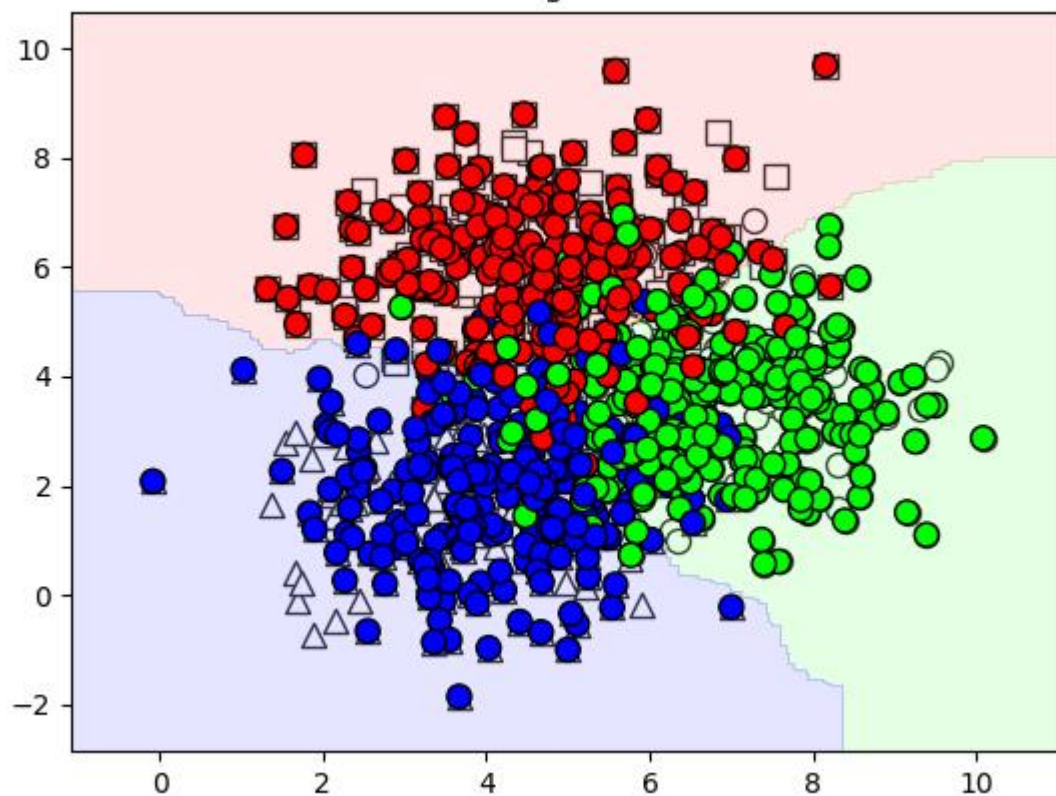
Datapoint: [5 2]

Predicted class: Class-2

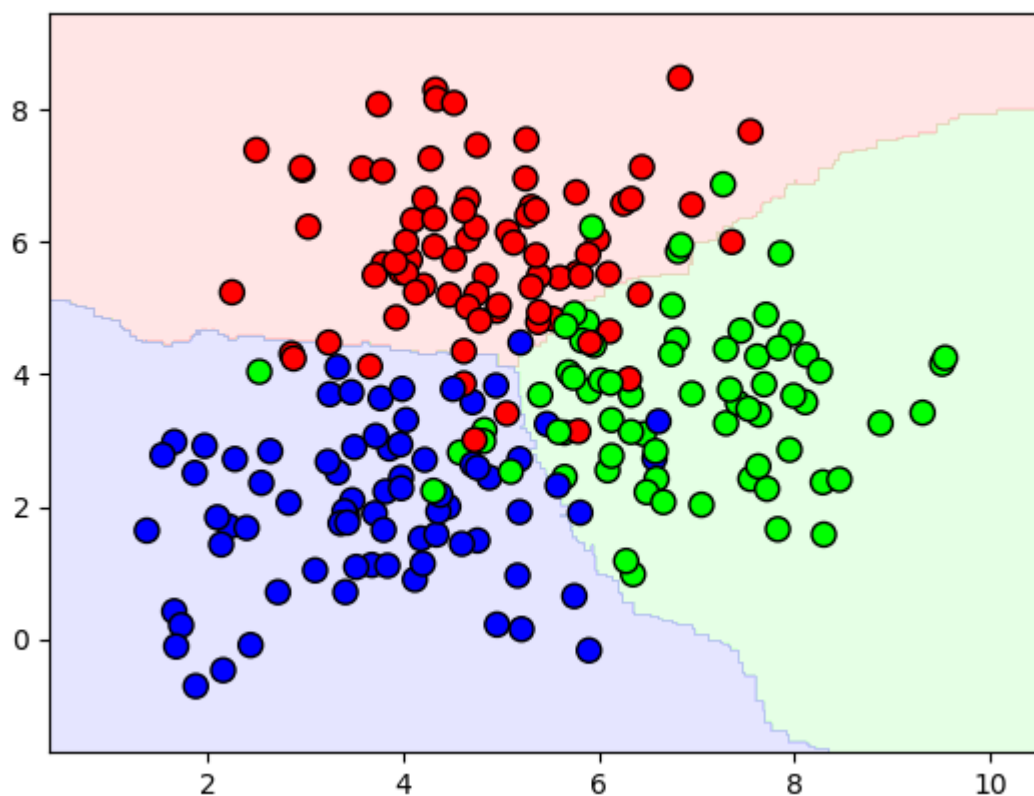
Process finished with exit code 0

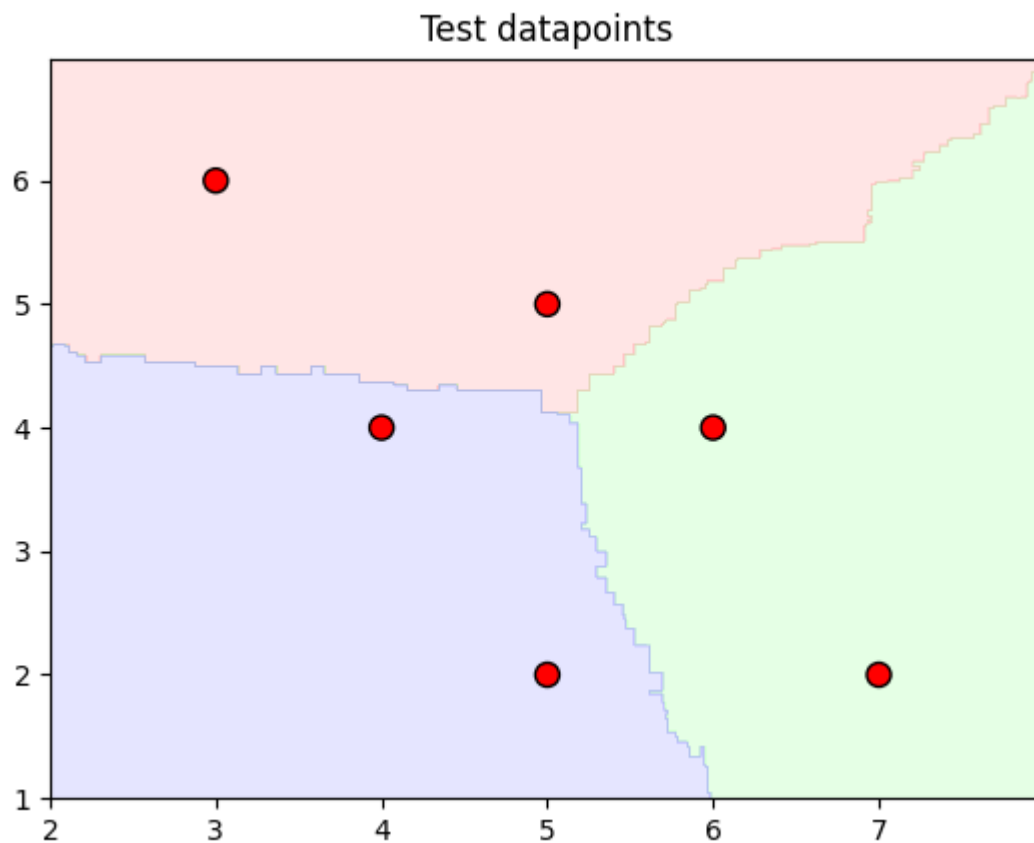
					ДУ «Житомирська політехніка».24.122.06.000 – Лр5	Арк.
		Маєвський О.В.				3
Змн.	Арк.	№ докum.	Підпис	Дата		

Training dataset

Test dataset

--classifier-type erf

```
"D:\Vniiep\4 - Курс\1 - Семестр\Системи штучного інтелекту\Lab05\Lab05Code\.venv\Scripts\python.exe" "D:\Vniiep\4 - Курс\1 - Семестр\Системи штучного інтелекту\Lab05\Lab05Code\.venv\random_forests.py" --classifier-type erf

#####

Classifier performance on training dataset

      precision    recall  f1-score   support

 Class-0       0.89      0.83      0.86       221
 Class-1       0.82      0.84      0.83       230
 Class-2       0.83      0.86      0.85       224

 accuracy              0.85       675
 macro avg       0.85      0.85      0.85       675
 weighted avg    0.85      0.85      0.85       675

#####

Classifier performance on test dataset

      precision    recall  f1-score   support

 Class-0       0.92      0.85      0.88        79
 Class-1       0.84      0.84      0.84        70
 Class-2       0.85      0.92      0.89        76

 accuracy              0.87       225
 macro avg       0.87      0.87      0.87       225
 weighted avg    0.87      0.87      0.87       225

#####
```

Confidence measure:

Datapoint: [5 5]

Predicted class: Class-0

Datapoint: [3 6]

Predicted class: Class-0

Datapoint: [6 4]

Predicted class: Class-1

Datapoint: [7 2]

Predicted class: Class-1

Datapoint: [4 4]

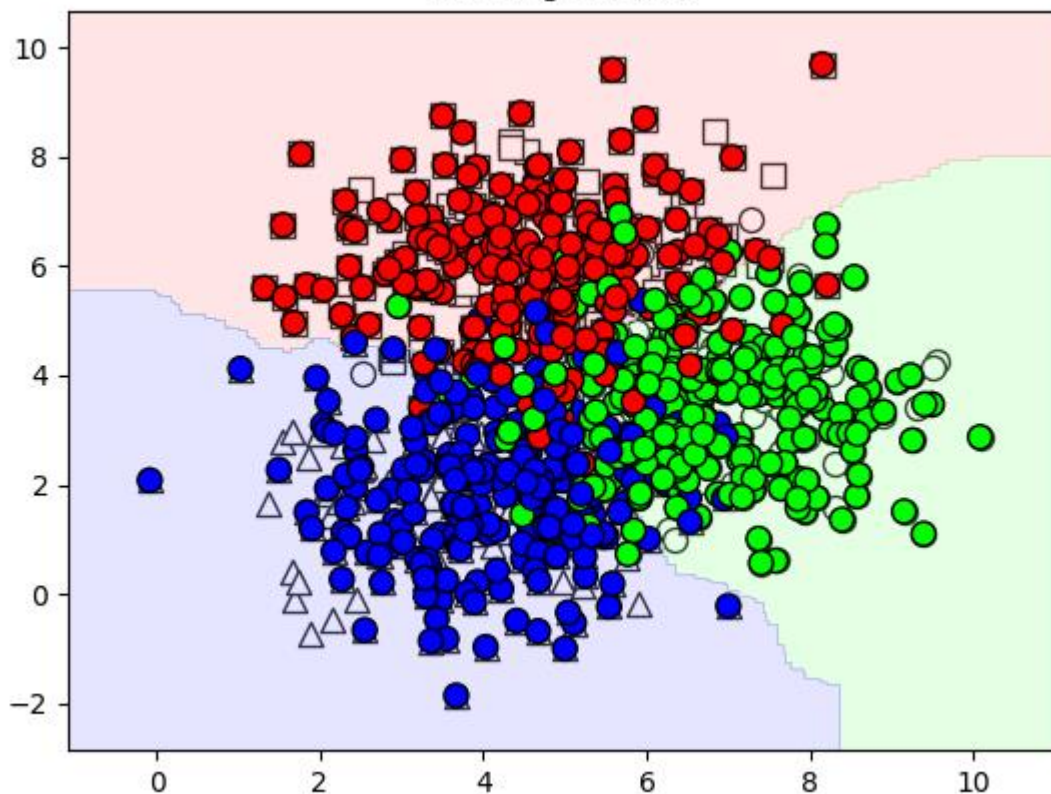
Predicted class: Class-2

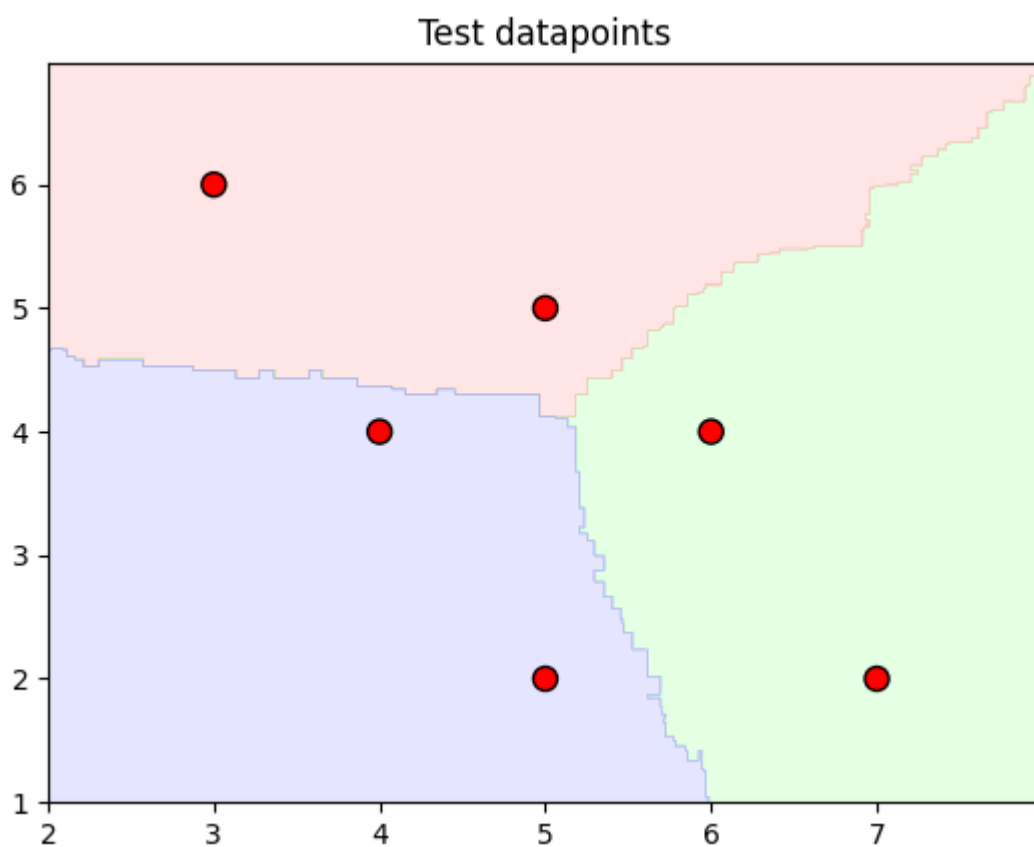
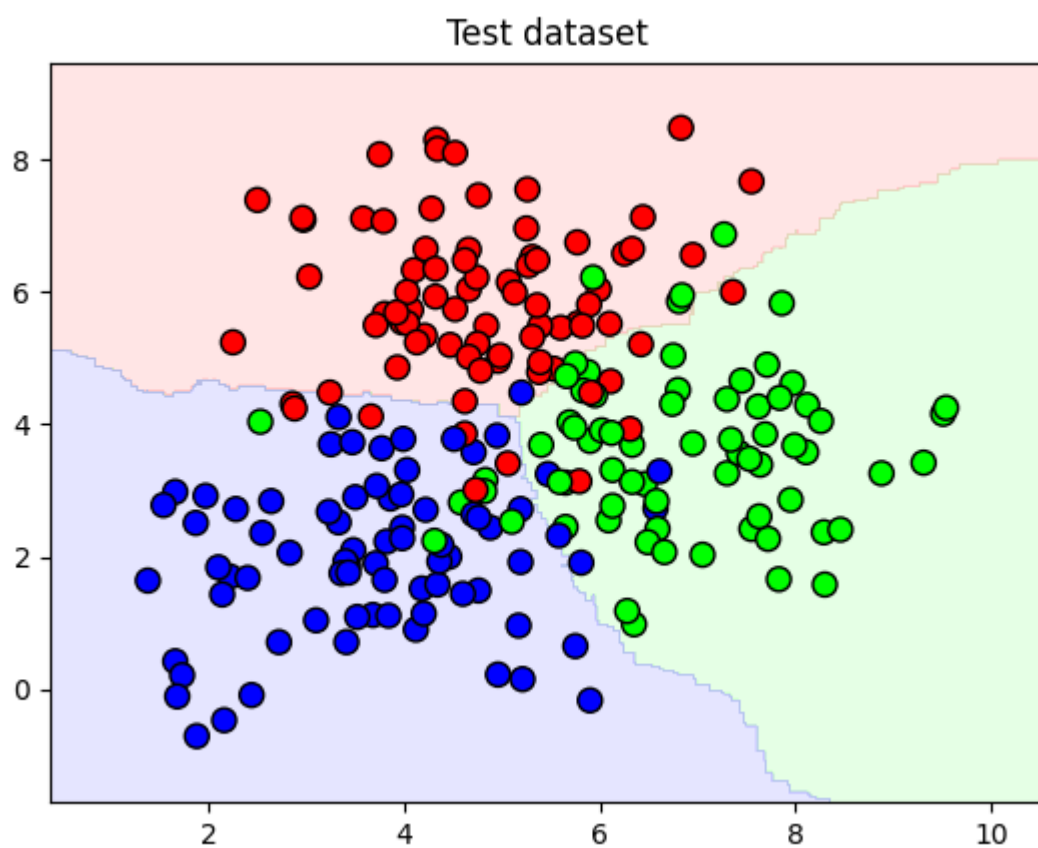
Datapoint: [5 2]

Predicted class: Class-2

Process finished with exit code 0

Training dataset

Завдання 2.2. Обробка дисбалансу класів

Лістинг програми:

```
import sys
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.model_selection import train_test_split
from sklearn.ensemble import ExtraTreesClassifier
from sklearn.metrics import classification_report

def visualize_classifier(classifier, X, y, title='Classifier boundaries'):
    # Визначення меж для сітки
    min_x, max_x = X[:, 0].min() - 1.0, X[:, 0].max() + 1.0
    min_y, max_y = X[:, 1].min() - 1.0, X[:, 1].max() + 1.0
    mesh_step_size = 0.01 # Крок сітки для відображення області рішень

    # Визначення сітки точок для області рішень
    x_vals, y_vals = np.meshgrid(np.arange(min_x, max_x, mesh_step_size),
                                   np.arange(min_y, max_y, mesh_step_size))

    # Прогнозування для кожної точки на сітці
    output = classifier.predict(np.c_[x_vals.ravel(), y_vals.ravel()])
    output = output.reshape(x_vals.shape)

    # Створення графіку
    plt.figure()
    plt.title(title)

    # Відображення областей рішень
    plt.contourf(x_vals, y_vals, output, cmap=plt.cm.coolwarm, alpha=0.3)

    # Відображення вхідних точок
    plt.scatter(X[y == 0][:, 0], X[y == 0][:, 1], c='black', marker='x',
label='Class 0')
    plt.scatter(X[y == 1][:, 0], X[y == 1][:, 1], c='white', edgecolors='black',
marker='o', label='Class 1')

    # Додавання легенди та показ графіку
    plt.legend()
    plt.show()

# Зчитування даних
input_file = 'data_imbalance.txt'
data = np.loadtxt(input_file, delimiter=',')
X, y = data[:, :-1], data[:, -1]

class_0 = np.array(X[y == 0])
class_1 = np.array(X[y == 1])

# Візуалізація вхідних даних
plt.figure()
plt.scatter(class_0[:, 0], class_0[:, 1], s=75, facecolors='black', linewidth=1,
marker='x')
plt.scatter(class_1[:, 0], class_1[:, 1], s=75, facecolors='white',
edgecolors='black', linewidth=1, marker='o')
plt.title('Вхідні данні')

# Розділення даних на тренувальні та тестові
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, y, test_size=0.25,
random_state=5)

# Налаштування параметрів для класифікатора
params = {'n_estimators': 100, 'max_depth': 4, 'random_state': 0}
```

					ДУ «Житомирська політехніка».24.122.06.000 – Лр5	Арк.
		Маєвський О.В.				8
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		


```

if len(sys.argv) > 1:
    if sys.argv[1] == 'balance':
        params['class_weight'] = 'balanced'
    else:
        raise TypeError("Invalid input argument; should be 'balance'")

# Ініціалізація та тренування класифікатора
classifier = ExtraTreesClassifier(**params)
classifier.fit(X_train, y_train)
visualize_classifier(classifier, X_test, y_test, 'Trained dataset')

# Прогнозування та візуалізація результатів
y_test_pred = classifier.predict(X_test)
visualize_classifier(classifier, X_test, y_test_pred, 'Тестовий набір даних')

class_names = ['Class-0', 'Class-1']
print("\n" + "#" * 40)
print("\nClassifier performance on training dataset\n")
print(classification_report(y_train, classifier.predict(X_train),
                             target_names=class_names))
print("#" * 40 + "\n")
print("#" * 40)
print("\nClassifier performance on test dataset\n")
print(classification_report(y_test, y_test_pred, target_names=class_names))
print("#" * 40 + "\n")
plt.show()

```

Виконання програми:

```

"D:\Vniisep\4 - Курс\1 - Семестр\Системи штучного інтелекту\Lab05\Lab05Code\.venv\Scripts\python.exe" "D:\Vniisep\4 - Курс\1 - Семестр\Системи штучного інтелекту\Lab05\Lab05Code\.venv\Task2.py" balance

#####

Classifier performance on training dataset

      precision    recall  f1-score   support

   Class-0       0.44      0.93      0.60       181
   Class-1       0.98      0.77      0.86       944

 accuracy          0.80          0.80       1125
  macro avg       0.71      0.85      0.73       1125
 weighted avg     0.89      0.80      0.82       1125

#####

Classifier performance on test dataset

      precision    recall  f1-score   support

   Class-0       0.45      0.94      0.61        69
   Class-1       0.98      0.74      0.84       306

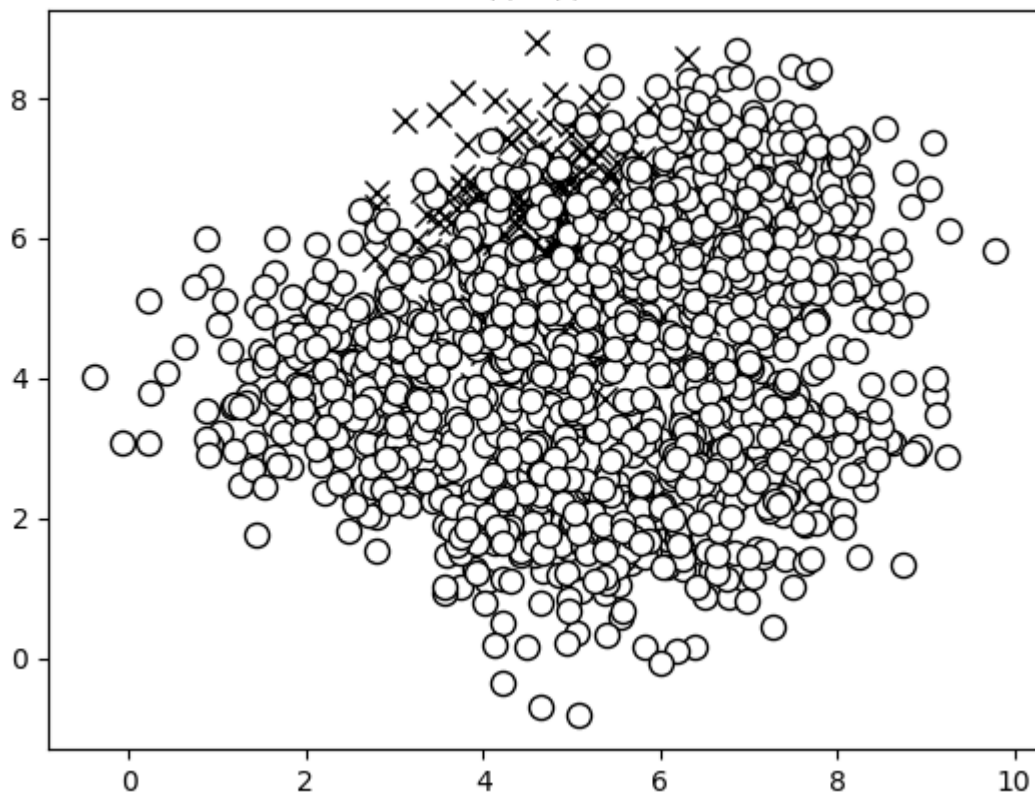
 accuracy          0.78          0.78       375
  macro avg       0.72      0.84      0.73       375
 weighted avg     0.88      0.78      0.80       375

#####

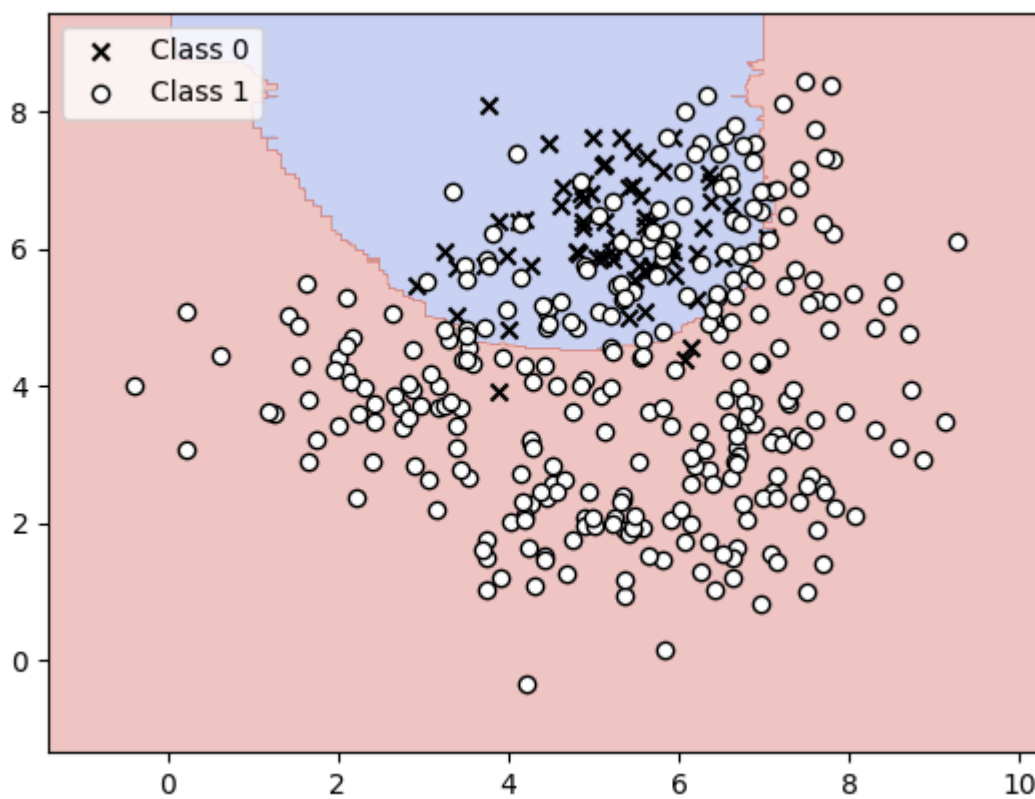
```

					ДУ «Житомирська політехніка».24.122.06.000 – Лр5	Арк.
		Маєвський О.В.				9
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Вхідні данні

Trained dataset

Завдання 2.3. Знаходження оптимальних навчальних параметрів за допомогою сіткового пошуку

Лістинг програми:

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.metrics import classification_report
from sklearn.model_selection import train_test_split, GridSearchCV
from sklearn.ensemble import ExtraTreesClassifier
from matplotlib.colors import ListedColormap

def visualize_classifier(classifier, X, y):
    # Задаємо мінімум і максимум для графіка
    x_min, x_max = X[:, 0].min() - 1.0, X[:, 0].max() + 1.0
    y_min, y_max = X[:, 1].min() - 1.0, X[:, 1].max() + 1.0

    # Кроки сітки
    step_size = 0.01

    # Створюємо сітку точок
    xx, yy = np.meshgrid(np.arange(x_min, x_max, step_size),
                          np.arange(y_min, y_max, step_size))

    # Передбачаємо класи для кожної точки сітки
    Z = classifier.predict(np.c_[xx.ravel(), yy.ravel()])
    Z = Z.reshape(xx.shape)

    # Створюємо кольорову карту для відображення класифікаційних областей
    cmap_background = ListedColormap(['lightgray', 'lightblue', 'lightgreen'])
    cmap_points = ListedColormap(['black', 'blue', 'green'])
```

```

# Відображаємо області класифікації
plt.contourf(xx, yy, Z, cmap=cmap_background, alpha=0.3)

# Відображаємо точки навчального набору
plt.scatter(X[:, 0], X[:, 1], c=y, cmap=cmap_points, s=50)

# Налаштування графіка
plt.xlim(xx.min(), xx.max())
plt.ylim(yy.min(), yy.max())
plt.xlabel('Feature 1')
plt.ylabel('Feature 2')
plt.title('Decision boundaries and data points')
plt.show()

# Завантаження даних
input_file = 'data_random_forests.txt'
data = np.loadtxt(input_file, delimiter=',')
X, y = data[:, :-1], data[:, -1]

# Розподіл даних на тренувальний та тестовий набори
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, y, test_size=0.25,
random_state=5)

# Налаштування параметрів для GridSearchCV
parameter_grid = [
    {'n_estimators': [100], 'max_depth': [2, 4, 7, 12, 16]},
    {'max_depth': [4], 'n_estimators': [25, 50, 100, 250]}
]

metrics = ['precision_weighted', 'recall_weighted']

# Пошук оптимальних параметрів
for metric in metrics:
    print("\n#### Пошук оптимальних параметрів для", metric)
    classifier = GridSearchCV(ExtraTreesClassifier(random_state=0),
parameter_grid, cv=5, scoring=metric)
    classifier.fit(X_train, y_train)

    # Виведення результатів
    print("\nРезультати оцінки параметрів:")
    for params, avg_score in zip(classifier.cv_results_['params'],
classifier.cv_results_['mean_test_score']):
        print(params, '-->', round(avg_score, 3))

    print("\nНайкращі параметри:", classifier.best_params_)

# Оцінка моделі
y_pred = classifier.predict(X_test)
print("\nЗвіт про продуктивність:\n")
print(classification_report(y_test, y_pred))

# Візуалізація класифікатора для тренувальних даних
visualize_classifier(classifier.best_estimator_, X_train, y_train)

```

Виконання програми:

					ДУ «Житомирська політехніка».24.122.06.000 – Лр5	Арк.
		Маєвський О.В.				12
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Результати оцінки параметрів:

```
{'max_depth': 2, 'n_estimators': 100} --> 0.85  
{'max_depth': 4, 'n_estimators': 100} --> 0.841  
{'max_depth': 7, 'n_estimators': 100} --> 0.844  
{'max_depth': 12, 'n_estimators': 100} --> 0.832  
{'max_depth': 16, 'n_estimators': 100} --> 0.816  
{'max_depth': 4, 'n_estimators': 25} --> 0.846  
{'max_depth': 4, 'n_estimators': 50} --> 0.84  
{'max_depth': 4, 'n_estimators': 100} --> 0.841  
{'max_depth': 4, 'n_estimators': 250} --> 0.845
```

Найкращі параметри: {'max_depth': 2, 'n_estimators': 100}

Пошук оптимальних параметрів для recall_weighted

Результати оцінки параметрів:

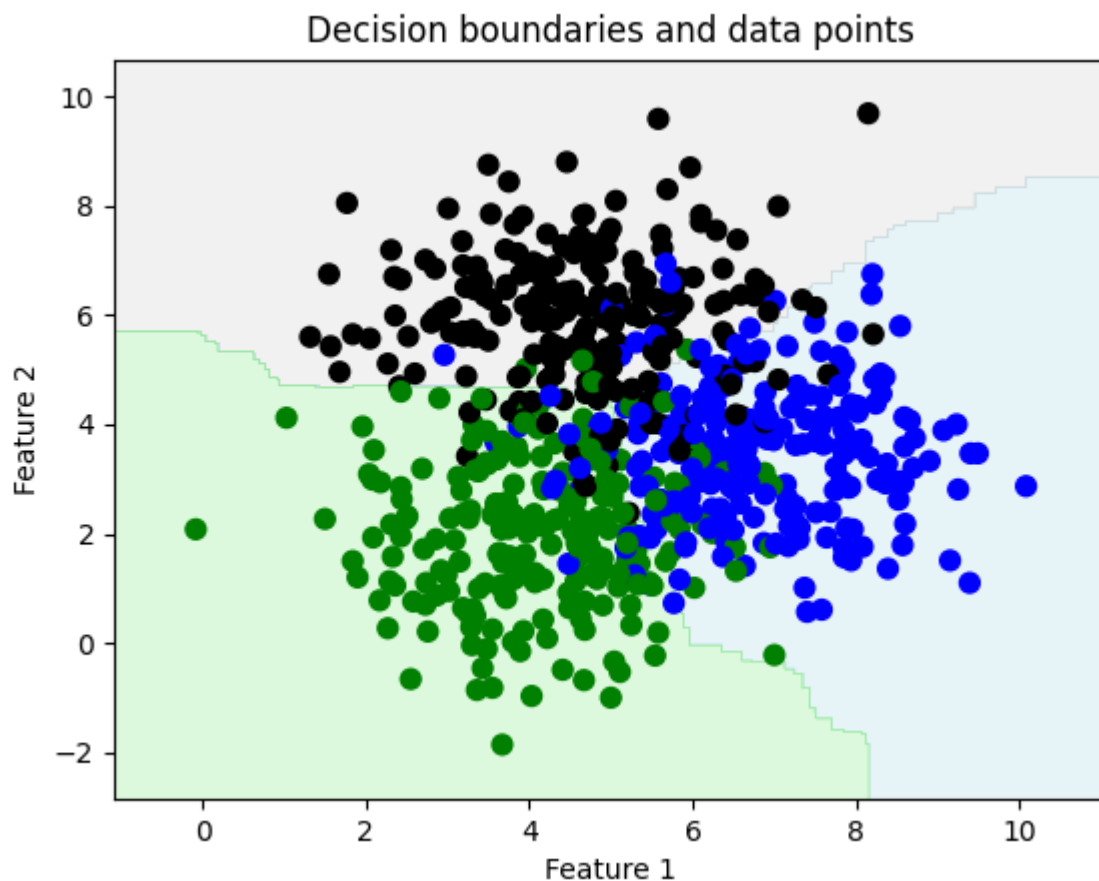
```
{'max_depth': 2, 'n_estimators': 100} --> 0.843  
{'max_depth': 4, 'n_estimators': 100} --> 0.837  
{'max_depth': 7, 'n_estimators': 100} --> 0.841  
{'max_depth': 12, 'n_estimators': 100} --> 0.83  
{'max_depth': 16, 'n_estimators': 100} --> 0.815  
{'max_depth': 4, 'n_estimators': 25} --> 0.843  
{'max_depth': 4, 'n_estimators': 50} --> 0.836  
{'max_depth': 4, 'n_estimators': 100} --> 0.837  
{'max_depth': 4, 'n_estimators': 250} --> 0.841
```

Найкращі параметри: {'max_depth': 2, 'n_estimators': 100}

Звіт про продуктивність:

	precision	recall	f1-score	support
0.0	0.94	0.81	0.87	79
1.0	0.81	0.86	0.83	70
2.0	0.83	0.91	0.87	76
accuracy			0.86	225
macro avg	0.86	0.86	0.86	225
weighted avg	0.86	0.86	0.86	225

Process finished with exit code 0

Завдання 2.4. Обчислення відносної важливості ознак

Лістинг програми:

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.tree import DecisionTreeRegressor
from sklearn.ensemble import AdaBoostRegressor
from sklearn.datasets import fetch_california_housing
from sklearn.metrics import mean_squared_error, explained_variance_score
from sklearn.model_selection import train_test_split
from sklearn.utils import shuffle

# Завантаження набору даних з цінами на нерухомість (Каліфорнія)
housing_data = fetch_california_housing()

# Перемішування даних для підвищення об'єктивності аналізу
X, y = shuffle(housing_data.data, housing_data.target, random_state=7)

# Розділення даних на навчальний та тестовий набори
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, y, test_size=0.2,
                                                    random_state=7)

# Визначення та навчання регресора AdaBoost
regressor = AdaBoostRegressor(DecisionTreeRegressor(max_depth=4),
                              n_estimators=400, random_state=7)
regressor.fit(X_train, y_train)

# Оцінка ефективності регресора
y_pred = regressor.predict(X_test)
mse = mean_squared_error(y_test, y_pred)
evs = explained_variance_score(y_test, y_pred)
print("\nADABOOST REGRESSOR")
```

					ДУ «Житомирська політехніка».24.122.06.000 – Лр5	Арк.
		Маєвський О.В.				14
Змн.	Арк.	№ докum.	Підпис	Дата		

```

print("Mean squared error =", round(mse, 2))
print("Explained variance score =", round(evs, 2))

# Вилучення важливості ознак
feature_importances = regressor.feature_importances_
feature_names = np.array(housing_data.feature_names) # Конвертуємо у масив NumPy

# Нормалізація значень відносної ваги ознак
feature_importances = 100.0 * (feature_importances / max(feature_importances))

# Сортування та перестановка значень для відображення
index_sorted = np.flipud(np.argsort(feature_importances))

# Розміщення міток вздовж осі X
pos = np.arange(index_sorted.shape[0]) + 0.5

# Побудова стовпчастої діаграми
plt.figure()
plt.bar(pos, feature_importances[index_sorted], align='center')
plt.xticks(pos, feature_names[index_sorted], rotation=90)
plt.ylabel('Relative Importance')
plt.title('Оцінка важливості ознак з використанням регресора AdaBoost')
plt.show()

```

Виконання програми:

```

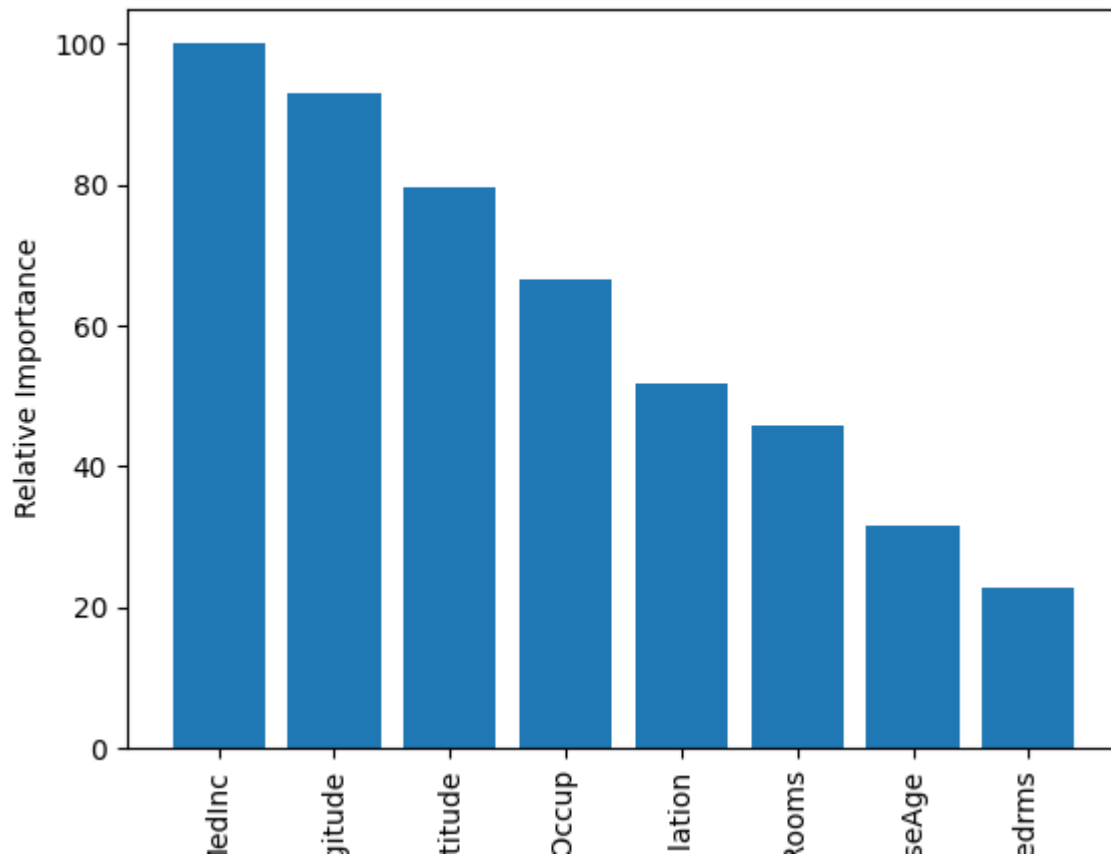
ADABOOST REGRESSOR
Mean squared error = 1.18
Explained variance score = 0.47

Process finished with exit code 0

```

					ДУ «Житомирська політехніка».24.122.06.000 – Лр5	Арк.
		Маєвський О.В.				15
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Оцінка важливості ознак з використанням регресора AdaBoost

Завдання 2.5. Прогнозування інтенсивності дорожнього руху за допомогою класифікатора на основі гранично випадкових лісів

Лістинг програми:

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.metrics import mean_absolute_error
from sklearn.model_selection import train_test_split
from sklearn import preprocessing
from sklearn.ensemble import ExtraTreesRegressor

input_file = 'traffic_data.txt'
data = []

# Завантаження та зчитування даних з файлу
with open(input_file, 'r') as f:
    for line in f.readlines():
        items = line.strip().split(',')
        data.append(items)

data = np.array(data)

# Перетворення рядкових даних на числові
label_encoder = []
X_encoded = np.empty(data.shape)
for i, item in enumerate(data[0]):
    if item.isdigit():
        X_encoded[:, i] = data[:, i]
```



```

else:
    le = preprocessing.LabelEncoder()
    X_encoded[:, i] = le.fit_transform(data[:, i])
    label_encoder.append(le)

X = X_encoded[:, :-1].astype(int)
Y = X_encoded[:, -1].astype(int)

# Розбиття даних на навчальний та тестовий набори
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, Y, test_size=0.25,
random_state=5)

# Визначення та навчання регресора на основі гранично випадкових лісів
params = {'n_estimators': 100, 'max_depth': 4, 'random_state': 0}
regressor = ExtraTreesRegressor(**params)
regressor.fit(X_train, y_train)

# Прогнозування та обчислення показників ефективності
y_pred = regressor.predict(X_test)
print("Mean absolute error:", round(mean_absolute_error(y_test, y_pred), 2))

# Тестування кодування та прогнозування на одиночному прикладі
test_datapoint = ['Saturday', '10:20', 'Atlanta', 'no']
test_datapoint_encoded = [-1] * len(test_datapoint)
count = 0
for i, item in enumerate(test_datapoint):
    if item.isdigit():
        test_datapoint_encoded[i] = int(test_datapoint[i])
    else:
        test_datapoint_encoded[i] = int(label_encoder[count].transform([item])[0])
        count += 1

test_datapoint_encoded = np.array(test_datapoint_encoded)
print("Predicted traffic:", int(regressor.predict([test_datapoint_encoded])[0]))

```

Виконання програми:

```

Mean absolute error: 7.42
Predicted traffic: 26

Process finished with exit code 0

```

Посилання на ГітХаб: <https://github.com/KaidanovychBohdan/SystemOfAI>

Висновок: в ході виконання лабораторної роботи опрацював спеціалізовані бібліотеки та мову програмування Python дослідити методи ансамблів у машинному навчанні.

					ДУ «Житомирська політехніка».24.122.06.000 – Лр5	Арк.
		Маєвський О.В.				17
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		